

agent

EESTI KUNSTIMUUSEUMI AJALEHT
NR 10 MÄRTS 2007

Priit Pärn. Valgustab. 1990. Karborundum

Priit Pärna näitus on Kumu kunstimuuseumi IV korruse A-tiiva nurgasaalis avatud 30.03–21.10.2007

FOTO KUMU HARIDUSKESKUS

Kunstiharidusprojekt REMARK

16. veebruaril istus Kumu kohvikus koos vestlusring, milles osalesid uue haridusprojektiga REMARK seotud inimesed. Projektijuht, Kumu haridusprogrammide kuraator Jelena Levšenkova, kunstiteadlane Karin Taidre, Kumu hariduskeskuse juhataja Piret Kruusandi, kunstikooli juht Inna Laanmets ja kuraator-metoodik Anu Purre.

Anu: Mis on REMARK ja kuidas see alguse sai?

Piret: Räägime Kumu hariduskeskuse, Kumu kunstikooli ning Haridus- ja Teadusministeeriumi 2007. aasta ühisest haridusprojektist REMARK. Tegemist on integratsioonil põhineva kunstiharidusprojektiga, mis toob Kumu vene koolide õpilased ja õpetajad üle Eesti.

Jelena: Vene koolid pole praegu veel eriti harjunud Kumu võimalustega. REMARK on võimalus täiendavaks õppekäiguks, link formaalse hariduse toetamiseks. Projekt on suunatud selle võimaluse avastamisele. REMARK

on remargiks põhiharidusele. Leian, et see on sisuliselt tähtsam just koolidele, mitte niivõrd Kumule endale. Kumu hariduskeskus on siin üldharidust täiendav ja toetav rollis. Soovin, et Kumu hariduskeskuse hästi toimivad tegevused jõuaksid ka vene õppekeele koolidesse.

Karin: Rääkisime juba eelmisel kevadel sellest, et muuseumis käib ikkagi vähe vene koolide gruppe ja selleks, et nad tuleksid, peaks midagi rohkemat ära tegema. Juba siis tekkis mõte levitada meie infot õpilaste endi kaudu. Aga nagu tihti juhtub, on aktuaalsed mõtted õhus, ja mõnikord kaasnevad sellega head kokkulangevused. Sel sügisel tekkiski hariduskeskusele meeldiv võimalus teha koostööd haridusministeeriumiga.

Jelena: Haridus- ja Teadusministeeriumi rahvusvahemuste hariduse osakonnast tuli meile kõigepealt koostööpakkumine loengusarjades, mis haaraks kaasa Eesti venekeelseid kooli. Ettepanekus lähtuti sellest, et projektigrupis osaleks kindlasti õpilased eri piirkondadest. Edasi kasvas projekt juba meie põhjalikus sisulises koostöös Karini ja Innaga. Projekti sees on meil valdkonnad omavahel ära jagatud. Igatüki peab oma järke, metoodiline osa on haridus-

keskuse kanda. Ministeeriumipoolne tellimus ja meiepoolne pakkumine on hästi kokku langenud.

Abiks oli ka Tallinna Haridusameti vanemspetsialist Natalja Lapikova, kes kutsus Tallinna vene õppekeele koolide huvijuhid kokku Juhkentali gümnaasiumisse. Seal saime oma projekti laiemalt tutvustada.

Inna: Siinkohal täname Olga Alpi, kes tegi ka suure töö ära. Meie pakkumise välja teemad loenguteks, ministeeriumist leidsime ideede rahalise toetuse. Tegelikult tuleb toetust igalt poolt palju rohkem, kui me arvata oskasime. Nüüd, kui muuseumi kohtumised käimas, tu-

leks jätkata planeeritud koostööd Tallinna Linnavalitsusega ja Mitte-eeslaste Integratsiooni Sihtasutusega.

Karin: Käisime Leenaga veel Kohtla-Järvel ja rääkisime seal päris põhjalikult Kumu näitustest ja võimalustest. Kohal olid Kohtla-Järve kunstiõpetajad ja linnavalitsus. Huvi muuseumi külastamise vastu oli suur.

Anu: Miks te räägite ikkagi rohkem õpilastest kui õpetajatest? Skeem tundub huvitav.

Jelena: Otsustasime Kumu kutsuda just gümnaasiumide õpilased, kes saavad infot omakorda koolidesse ja õpetajatele edasi kannaksid. Noored on meie abilised. Õpetajate kaudu antakse siis sama materjal omakorda edasi järgmistele õpilastele. Seejärel saab juba tulla klassiga Kumu originaale vaatama.

Karin: Osalemise tingimus oli veel see, et õpilane poleks viimasest klassist. Siis jõuab ta asja ka edasi kanda. Osaleja peab olema vähemalt 11. klassi õpilane. Sama grupp käib muuseumis koos üheksa korda.

Piret: Tegelikult me oleme moodustanud nagu klubigrupi. Kui nad lõpetavad, on nad nagu üks pere. See integreerib ka vene kooli omavahel. Kõige paremini levib info ikka otse suhtluse kaudu.

Jelena: Jah, ja huvi asja vastu oli nii suur, et me võisime ühe grupi asemel kaks, sest vastasel juhul oleks kvaliteet kannatama hakanud. Projektis osaleb nüüd pea kolmandik Eesti venekeelsest koolidest.

Anu: Ma arvan, et nad lähevad pärast kunsti või kunstiteadust õppima.

Karin: Tekkis kaks gruppi ja täiesti juhuslikult kujunes nii, et üks gruppidest tunneb väga huvi just eesti kultuuri ja ajaloo vastu, teise gruppi sattusid aga need, kes tahavad saada kunstnikuks.

Piret: Kuidas grupiliikmed end omavahel tunnevad?

Anu: Kas tekib sünergia?

Jelena: Loengu ajal olid nad veel võõrad ja hoidsid eraldi. Pärast ekskursiooni on meil programmis alati ka loomingu osa, mis antud teemat toetab ja veelgi rohkem avab. On vaja lahendada loomingu ülesandeid ja meetoodilisi ülesandeid. See etapp tegi nad üksteisega tuttavaks ja nad said tegevuse käigus sõpradeks.

Piret: Selline projekt on tegelikult alati päevakorral olnud, varem lihtsalt polnud selliseid väljapanekuid ega tingimusi. Praegu on see ülesanne reaalne.

Anu: Toompeal oli eesti kunsti püüsiljapanek enamasti vaid suvel ja see koolidele ei sobinud.

Piret: Ja needki olid ju siiski kil-lukesed, praegu on väljas korralik kro-noloogiline väljapanek.

KOMMENTAAR MINISTEERIUMIST

Kumu on kõige suurem ja kaasaegsem muuseum, kus saab korraldada ka mitmeid vene õppekeele koolidele suunatud üritusi. Integratsiooni-projekt REMARK võimaldab vene noortele tutvustada Eesti kunstriike loomingut ja elulugusid ning nende tähendust kultuuris. Seda mitte ainult Eesti kunstielu, vaid ka Euroopa tasandil. Õpilastel on võimalus nii loominguks tegevuseks hariduskeskuse ateljeedes kui vestluseks muuseumi-spetsialistidega. Kõik see on väga tähtis, sest mitte ainult eesti keele oskamine pole tolerantsuse väljendus riigi suhtes. Me oleme juba saanud tagasisidet noortelt, kes on tänulikud projektis osalemise võimaluse eest.

CILJA LAUD

Rahvusvahemuste hariduse osakonna juhataja
Haridus- ja Teadusministeerium

Karin: Muuseumi aastaid kestnud haridustegevus on olnud väga hea kogemuste kogumine, mis aitas end selles töös avastada ja tulla nüüd välja sellise suure projektiga, mis oleks selge ja ülevaatliku iseloomuga.

Piret: Kogemuste suhtes on viimased aastad olnud kõik kümne aasta kaaluga.

Karin: Aga vene keeles on vähe materjali ja me teeme valmis sellise materjali, mis õpetajat aitaks. Kui enne olid olemas erinevad temaatilised haridus-programmid, siis nüüd võimaldab Kumu väljapanek juba selgelt ülevaatlikke ja sisukaid projekte, mis aitavad tabada meie kunstiajaloo põhituumi. See pole enam lihtsalt sissejuhatust kunstiajalukku, vaid hoopis enamat.

Anu: Kas te rajate selle loengusarja vaid hittidele või tutvustate suuremat hulka teoseid?

Jelena: Tegelikult me lisame slaidide hulka ka neid teoseid, mida ekspositsioonil polegi, et kontekst oleks paremini mõistetav.

Karin: Loeng-ekskursioon kestab Kumu korraga kolm tundi. Jõuame kõik pildid üle vaadata. Nad saavad põhimõtteliselt kõikidest pildidest teada. Meil on tähtis võtta igast saalist maksimum. Ei taha lihtsalt saalist läbi joosta.

Anu: Miks te räägite slaididest, kui olete Kumu originaalide keskel?

Karin: Sest enne originaalide vaatamist tutvuvad nad kunstriike loomingu ülevaatliku loengu ja slaidide vahendusel auditooriumis, alles siis vaatavad nad saalides originaale. Ettevalmistus on väga oluline.

Jelena: Ka loengule järgnev originaali vaatamine on tähtis. Lisaks anname õpilastele kaasa kirjanduse nimekirjad. Neil on võimalus tulla Kumu raamatukokku seda kirjandust uurima.

Karin: Pärast ekskursiooni vastavad nad koos küsimustele. Nii saab kokku korralik ülevaade eesti kunsti ajaloost kuni Teise maailmasõjani. Siinkohal selgub, kas ja kuidas on muutunud nende

kriitiline mõtlemine. Järgneb programmi loominguline osa. On väga tore, et Kumu osaleks selleks ateljeed olemas.

Anu: Mina arvan, et mitte ainult neil vene noortel pole seda kõike vaja, vaid ikkagi ka meil endil.

Piret: Muidugi, sest me elame siin ju ühes ruumis ja igatüki ei pea vaid ninapiid oma sahtlis olema. See, kuidas näeb vene noor oma kultuuritaustalt meie kultuuri, on ka meile huvitav. Kindlasti on kasutegur mõlemale poolele väga suur.

Karin: Muuseumipedagoogika abil saab tutvuda teise rahvuse mentaliteediga ja võrrelda seda enda omaga. Kunst on universaalne keel, mis aitab kõigest muustki paremini aru saada. Tuleb ju mõista, kus ja kellega koos elatakse. Kunst aitab rajada seda ruumi, kus me elame, ja aitab end avada. Õpilased avanevad Kumu toepoolt. Väga tähtis on see, et nad muutuvad tolerantsemaks.

Piret: Sellist tolerantsust ei saa kasvatada poliitika ega parteide.

Anu: Ma tahaks väga kuulda, et teemad jõuavad Teisest maailmasõjast kaugemale ja et me planeeriksime sellist projekti ka eestikeelsena.

Inna: Praegu on üheksa teemat olemas ja kindlasti tuleks jätkata loengusarja ka Kumu nõukogudeaegse kunsti galeriis. Loogiline ju on, et võiksime siin elades kõigepealt põhjalikult tutvuda Eesti kunstiga, et siis võimalusel mujale sattudes oskaksime samamoodi ennast teistega võrrelda, nagu seda täna integratsiooniprojekti kaudu teha soovime.

Piret: Sõna "integratsioon" on muidugi juba üsna kulutatud, aga see toimib Kumu kunstimuuseumis toepoolt.

Eelolevatel aastatel ehitatakse ja renoveeritakse Eestis kindlasti nii mõnedki olulised muuseumid. See tähendab kultuuripärandi hoiutingimuste paranemist, nüüdisaegseid võimalusi näituse- ja haridustegevuseks, paremaid töötingimusi. Ometi ei ole muuseumi füüsiline kehend taotlus omaette, vaid see annab võimaluse ellu viia eesmärgid, milleks sellised organisatsioonid on ellu kutsunud. Muuseumid loodi esmalt nii meelelahutuse kui ka harimise eesmärgil. Tänapäeva muuseumid püüavad lisaks pakkuda meeliteravat elamust ning neist on saanud kogukonna jaoks uus avalik ruum. Muuseumidele on tekkinud uut tüüpi publik: kultuuritarbijad, kes näevad kultuuri traditsioonilisest publikust märkimisväärselt erinevalt. Praegune generatsioon ei ole harjunud vaatama kõrgkultuuri kui millelegi popkultuurist olemuslikult väärtuslikumale, kuna viimane on olnud nende elu kujundavaks jõuks. Muuseumid ei konkureeri mitte ainult teiste kultuuriasutustega, vaid kõigi meelelahutusasutustega, kaubanduskeskustega, spordi- ja üritustega. Uus keskkond seab muuseumid silmitsi uute reaali-teetidega, mida tuleb tunnistada. Kultuuri ei saa enam käsitleda nii, nagu tal oleks "püha õigus" avalikkuse toetusele. Kultuuri-organisatsioonide juhtimist on traditsiooniliselt nähtud selgelt erinevana äriorganisatsioonide juhtimisest. Paraku tuleb tunnistada, et turumajanduse tingimustes ei saa ükski kultuuriorganisatsioon olla edukas, kui ta ei rakenda õigeid juhtimis- ja turundusstrateegiaid, finantsplaan, üldist strateegilist planeerimist. Nii on ka muuseumide ja üldse kultuuriorganisatsioonide edukuse tagamise kõige keerulisem ülesanne meie ees seisvatena väljakutsete ja reaali-teetidega toime tulemise strateegiate väljatöötamine, jäädes samal ajal siiski kindlaks kultuuriasutuse visioonile ja missioonile.

Marika Valk

Eesti Kunstimuuseumi
peadirektor

Leili Muuga kahtlane kohvikuvaade

Leili Muuga. Kahtlejad (Kohvikus). 1956. Ölj, lõuend. EKM

Leili Muuga "Kahtlejad" esitab nägemuse 1940. aasta juunisündmustest "Moskva" kohvikust avaneva vaate- röömparaadile *city*'ikult suurejooneliseks maalitud Vabaduse väljakul. Maali fookuses on ümara laua taha kramplikult röötsakile vajunud helehallis ülikonnas mees ja temaga seljakuti kollases kübaras sigaretti kimuv naine – mõlemad karaktersest kinnised ja tusased. Tülliga varjutatud luksuslikus möötmes akende tagant paistab aga punalippudega palistatud maailm, mis on sooruks teistsugune: valgusrikas, pidulik ja eevil ...

Juba 1950ndatel kunstnikuna tähelepanu pälvinud Leili Muuga lõpetas Riikliku Kunstiinstituudi Tartu osakonna tähendusrikkal 1953. aastal, millele järgnenud sündmuste taustal võeti kommunismi ehitamisele humaansem kurs. Süsteemi alustalad jäid aga paraku kõigutamatuks. "Kahtlejad" on loodud küll stalinlike kuritegude hukkamõistmise õhustikus, mõjub aga sellest hoolimata üsna provotseerivalt. Intrigeeriv on juba motiiv ise – kohvikuvaade, mis seostub eelkõige boheemliku ja hedonistliku elustiiliga. See haakus hästi sajandi alguse Tartu Pariisi-meelse vaimulaadiga, kuid nõukogulikele asjalikele hoiakule jõudeolekultuurile meelsasti kohta ei näinud. Muuga illustreerib ajas teisenenud mentaliteeti ja kombeid üsna kõnekalt, lavastades kohviku eelkõige Teise, väljatõugatu ruumiks ja pakkudes küllastajale joogimenüüs eranditult teed klaasis.

Muuga nurgeline maalimislaad, mis ühtib otsapidi "karmi stiili" lakoonilise esteetikaga, annab motiivile pisut raskepärast meeleolu, toetades tunnet, et õhus on probleem. Oma olemusel ongi "Kahtlejad" probleemikeskne maal, mis on Nõukogude perioodi esimeste kümnendite võltsoptimalistlikku paatost väljendavas kunstis suhteliselt haruldane. Muuga käsitleb meie jaoks keerulisi aegu antikangelaste kaudu, vihjega, et Eesti astumine Nõukogude Liitu polnud kogu elanikkonna vabatahtlik valik, nagu kinnitas ametlik versioon. Kohvikukundede rõhutatum grotesksed näoplaaniid ei pruugi aga Muuga puhul tähendada ilmingimata hinnangut. Karakterportreed on lihtsalt olnud tema anne, nagu näitavad kas või tema emantsipeerunud naiste pildid 1960. aastast. Muuga ei heroiseeri ega idealiseeri – talle imponeerib eelkõige tugev isiksus heas ja kurjas. Samamoodi ei saa tema maalidel kujutatud sündmusi päris üheselt võtta. Nii on ka selle kohvikupildi suurimaks intriigiks, et Muuga on komponeerinud pildi viisil, mis asetab selles kahestunud maailmas vaataja kahtlejate poolele.

KÄDI TALVOJA
KUMU KURAATOR

Leili Muuga maali "Kahtlejad" (1956) saab näha Kumu püsiekspositsioonis "Rasked valikud. Eesti kunst II maailmasõja lõpust taasiseseisumiseni"

tuli punktis

FOTO KUMU HARIKUSKENS

Kumu kunstimuuseumi esimehe tegutsemisaasta on ümber saanud ning seda võib pidada erakordselt õnnestunuks ja edukaks. Kõige muu hulgas on palju räägitud Kumu avatusest, see on suunatud igas vanuses kunstihuvilisele. Lisaks kunstivarade talletamisele ning eesti kunsti ajaloo ja kultuuriloo tutvustamisele on nimelt avatus olnud Kumu peamine eesmärk ja käimapa-nev jõud.

Muuseumil on olnud au vastu võtta mitmeid tunnustavaid auhindu ja tiitleid. Siinset artiklit ajendas kirjutama Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu poolt meile antud auhind "Aasta tegu 2006". See oli tunnustus, mis pani veelgi tõsisemalt pingutama, kaasamaks muuseumi tegevusse ka erivajadustega inimesi. Siiani ei ole välja kujunenud kindlat traditsiooni, mis võimaldaks neil osaleda muuseumi harivas ja pedagoogilises töös. Muuseumi eesmärk on hakata seda lünka täitma ning töötada välja programmid, mis seoksid erivajadustega inimesed pidevate kultuuriprotsessidega pikema aja jooksul.

Oleme teadlikud, et meie keskel sünnivad, õpivad ja töötavad inimesed, kes oma igapäevaseks toimetulekuks vajavad pisut rohkem abi ja tähelepanu. Initsiatiivi nende ühiskonda integreerimiseks pole just palju. Sellest küll ei

Erivajadustega inimesed Kumus

niti, abivajajad peideti teatud asutustes ja hooldekodudesse, löigates läbi võimaluse suhelda välismaailmaga. Need ajad on möödas, Eesti taasiseseisvumisega on olukord tunduvalt paremuse poole läinud, suhtumine erivajadustega inimestesse muutunud ja muutub kindlasti aasta-aastalt üha respektierivamaks.

Inimene on suuresti keskkonna poolt mõjutatav ja sellest sõltuvuses. Sügavalt sissejuurdunud harjumuse ja suhtumise muutmiseks on vaja raputavat emotsiooni, sisemist tõuget, mis aitaks pisutki senist arusaama purustada. Mis paneb mõtlema uuenduste peale? Selleks ei pea ilmingimata valmima mõni uus muuseum või kultuurihoonde, kus muutusi ellu viia, kuid Kumu kunsti-

Muuseumil on võimalus tuua publik kunstile lähemale, pakkuda ilusaid ja meeldejäävaid hetki, purustada järkjärgult sovetlikku mõtteviisi ja arendada tervet, mõistvat suhtumist erivajadustega inimestesse. Muuseum saab olla vahendaja, keskpunkt, kus kohtuvad teineteist täiendavad maailmad, mis loodetavasti leiavad ühise keele ning suudavad üle olla tabudest ja barjääridest. Kui panustada asjadesse heasoovilikult ja omakasutata, saab tagasi midagi head ja kordumatut. See, et inimene ei näe või ei kuule, ei tähenda, et ta ei suudaks mõelda, tunda ja tegutseda, midagi ainulaadset luua ja loodud nautida. Kunstiajalukku on jätnud jälje paljud suured kunstnikud, keda hinnati ja austati nende töö pärast, mitte ei eristatud nen-

Muuseum saab olla keskpunkt, kus kohtuvad teineteist täiendavad maailmad, mis loodetavasti suudavad üle olla tabudest ja barjääridest.

muuseumil on oma panuse andmiseks suurepärase võimalused. On olemas uus hoone, samuti inimesed, kellel on head tahet ja initsiatiivi.

Alati tuleb kellelgi teha esimene samm ning selleks sammuks võib pida-da avatud suhtumist, mis tekitab dialoogi. On väga oluline, et muuseumi ja erivajadustega inimeste vahel tekiks teineteist mõistev suhtumine ja vastastikune abistamine. See aitab vähendada tõrjutust ja annab erivajadustega inimestele paremaid võimalused ühiskonda sulandumiseks. Võimalus osa võtta huvitavatest ekskursioonidest, loengutest, harjutada kätt mitmesugustes ateljeedes ja töötubades on kindlasti hea põhjus tulla välja oma kinnistest ringidest ja kodustest seltsidest. Võrdsete võimaluste loomine aitab arendada ja täiendada kõigi maailmapilti.

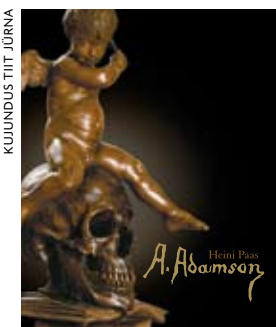
de puude tõttu: Frida Kahlo, Francisco Goya, Henri de Toulouse-Lautrec, Joshua Reynolds, David Hockney.

Niisama tähtis kui lähedaste ja sõprade toetus on ka ühiskonna hool. Paratamatult tuleb koos elada ja tegutseda, leida mõlemapoolset lahendust ja vajadusel kompromisse. Kindlasti aitab elu-terve mõtteviis muuta samm-sammult kogu ühiskonna suhtumist. Muuseum on koostööks valmis ning lähijal leiab aset kohtumine Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Kumu kunstimuuseumi vahel. Pall on veerema pandud!

KAIRIT ERM
KUMU GIIDINDUSE KOORDINAATOR

Kirjastusuudiseid

TULEKUL

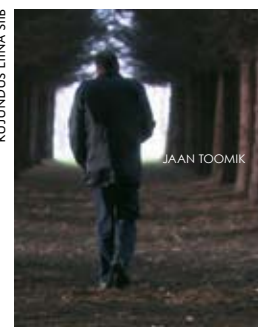

Heini Paas
Amandus
Adamson
1855–1929

Esinduslik album sisaldab ülevaadet ühe eesti kunsti alusepanija, skulptor Amandus Adamsoni elust ja loomingust, samuti rikkalikult reprodutsioonide ning Eesti Kunstimuuseumi kogus asuvate teoste põhjaliku kataloogi.

Toimetaja Mai Levin
Kujundaja Tiit Jürma
Eesti keeles, resümee inglise keeles
111 lk

TULEKUL

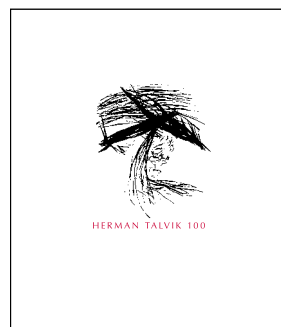
Jaan Toomik

Rahvusvaheliselt tuntuima kaasaegse eesti kunstniku seni kõige mahukam kataloog annab ülevaate Toomiku loomingust alates 1980. aastate lõpust kuni tänaseni. Sissejuhatuses tutvustatakse praegu Kumu avatud näitust, seegjärele ligutakse tagasi Toomiku varasemate teoste – videote, *performance*'ite, installatsioonide, maalkdeni. Lisaks Heie Treieri

põhjalikule intervjuule tekstid Viktor Misianolt, Thomas McEville'lt ja Hanno Soansilt.

Koostaja Heie Treier
Kujundaja Liina Siib
Eesti ja inglise keeles
168 lk

TULEKUL

Herman Talvik 100

Adamson-Ericu muuseumis toimunud näituse kataloog sisaldab ülevaadet Herman Talviku elust ja loomingust, bibliograafilisest loendist, eluloolisest fotosid, näituse nimestiku ning rohkesti reprodutsioone. Tallinnas sündinud, Soomes ja Pariisis õpinud ning pärast sõda Rootsis elanud ja töötanud kunstnik on silmapaistva graafiku ning maaljana üks suurimaid filosoofilisi müstikuid ja visionääre eesti kunstis.

Koostaja Kersti Koll
Kujundaja Tiit Jürma
Eesti ja inglise keeles
96 lk

Tundmatu kunstnik. Nikolai I triumf. 1833. Transparent. Akvarell, värviine pliats, lõuend. Tallinna Linnamuuseum

Euroopa vabastajad (Aleksander I, Austria keiser Franz I ja Preisi kuningas Friedrich Wilhelm III). 1815. Vasegravüür. D. Berger. F. G. Weitschi 1815. a maali järgi. Moskva Riikliku Ülikooli M. Lomonossovi nimeline raamatukogu

“Keiser Nikolai I ja keisrinna Aleksandra Fjodorovna triumf” Tallinnas

Üks ainulaadsemaid eksponaate Vene valitsejate portreede näitusel Kadriorus on Tallinna Linnamuuseumile kuuluv transparent, mis pärineb keiser Nikolai I ja tema abikaasa visiidi ajast Tallinna 1833. aastal.

Kui veel 18. sajandil ehitati kõrgete külaliste saabumise puhuks triumfvärvavaid (näiteks rahherra Franziscus Ludwig Frank von Frankenbergi projekteeritud triumfvärv Narvas keisrinna Jelizaveta Petrovna vastuvõtuks 1746. aastal), siis ratsionaalsel 19. sajandil asendasid neid transparentid, mis aga valdavalt hävisid, nagu triumfvärvavadki. Need olid kitsamas mõttes läbipaistvatele riidele tehtud kujutised, mis hakkasid mõjuma tagantvalgustamisel, laiemas mõttes – igasugused riidele tehtud, kaugele selgesti nähtavad kujutised (ingl k – *transparency*).

Tallinna transparent (271x200) on maalitud akvarellvärvidega lõuendile, millel on näha ka värvilise pliatsi jälgi. Keisripaari kujutamisel on kunstnikule eeskujuks olnud inglise maalija George Dawe' portreede paar Nikolai I-st ja tema abikaasast veel suurvürstidus staatuses (1821 ja 1825, Riiklik Ermitaaž), mis olid talle tuntud Thomas Wrighti gravüüride põhjal. Kvadriga, mida juhivad neli voorust – vasakult: Mõõdukus, Kindlameelsus, Oiglus ja Usk – ja mille kohal hõljuvad putod kroonidega, on üle võetud Berliini gravööri Daniel

Bergeri vasegravüürit Friedrich Georg Weitschi 1815. aasta maali järgi. Too kujutab Austria keisrit Franz I, Vene keisrit Aleksander I ja Preisi kuningat Friedrich Wilhelm III kvadrilgal, sisse sõitmas Pariisi, kus neid võtavad vastu Napoleoni-vastase sõjakäigu kangelased ning juubeldavad rahvahulk. Vähest seetõttu peeti transparenti varem “Aleksander I triumfikš”. Linliku miljöö asemel on keisripaarile transparentil taustaks valbalt ja laialöögilisel maalitud lehtpuusalu, meenutades meile, et nende visiit Tallinna toimus 25.–28. maini 1833. aastal ning et nad peatusid keiserlikus suverentsis – Kadrioru lossis.

Maali autor oli tõenäoliselt Carl Siegismund Walther, kes kujutas Nikolai I juba 1827. aastal Dawe' ülalmainitud 1821. aasta portree järgi (Eesti Kunstimuseum). Mustpeade vennaskonna tellimisel maaliti 1824. aastal François Gérard'i järgi ka Aleksander I täisfiguurportree (Tallinna Linnamuuseum, eksponeeritud Peeter I majamuuseumis). Tema litograafiapressil Tallinnas trükkis juba 1818. aastal Aleksander I portree August Friedrich Schuchl' Waltheri valitsejaportreedest on Eesti Kunstimuseumi kogus veel Nikolai I

(1843) ja Aleksander II (1856) poolfiguurportreed (mõlemad Franz Krügeri järgi). Paistab, et Walther oli Tallinnas hinnatud ja nõutud valitsejaportreede maalija – tahk tema loomingus, millele ei ole seni eriliselt tähelepanu osutatud, ehkki Peterburi Kunstide Akadeemia andis talle 1835. aastal vabakunstniku nimetuse koopia eest tsaar Ivan IV portreest² (ilmselt Mustpeade vennaskonnale kuuluvast Mihhail Romanovi portreest, mida kuni 1905. aastani ekslikult peeti Ivan IV portreeks³). Aastail 1815–1850 tegutses Walther joonistusõpetajana Tallinna Rüütli- ja Toomkoolis, saades hiljem elu lõpuni Eesti-maa Rüütelkonnalt pensioni⁴. Võimalik, et Rüütelkonnalt on ta saanud ka tellimusi ametlikele portreedele. Pole välistatud, et tema maalitud on vähemalt mõni neljast Peeter I elusuurusest paraadportreest (Eesti Kunstimuseum, Tartu Kunstimuseum, Tallinna Linnamuuseum, Stackelbergi maja ja Toompeal), millest üks asus Rüütelkonna hoone Suures saalis.

Keiser Nikolai I ja tema abikaasa visiidist Tallinna 1833. aastal annab põhjaliku ülevaate A. Bürgeri venekeelne brošüür⁵, millest saame teada, et keiser

külastas ka riiginõunik krahv Aleksander Benckendorffi vast valminud Keila-Joa lossi, mille võorastetoas olid Peeter I ja Karl XII portreed ning millele krahv kavatses juurde soetada Aleksander I ja Napoleoni portreed. Transparentist pole brošüüris sõnagi, nagu ka mitte visiidi ülevaates ajalehes Revalische Wöchentliche Nachrichten⁶.

MAI LEVIN
EESTI KUNSTIMUUSEUMI PEASPETSIALIST

Näitus “Vene valitsejad” on Kadrioru kunstimuseumis avatud 27. maini ning uuendatud ekspositsioon 16.06–9.09.2007

¹ Voldemar Vaga. Kunst Tallinnas XIX sajandil, Tallinn 1976, lk. 30.
² Императорская Санктпетербургская Академия Художествъ 1764–1914 (сост. С. Н. Кондаков). СПб. 1914, часть II, стр. 30.
³ Voldemar Vaga, op. cit., lk. 37.
⁴ Carl Siegismund Walther – Revalische Zeitung, 1866, 26. Nov. Vt. Jutta Keevallik, Rein Loodus, Lehti Viirjo. Tekste kunstist ja arhitektuurist, köide 2, Tallinn 2004, lk. 89.
⁵ А. Бюргеръ. Пребывание ихъ императорскихъ величествъ въ Ревель 25го, 26го, 27го, и 28го Мая 1833. года, описанное А. Б. Ревель, 1833.
⁶ RWN № 23, Montag, den 5. Juny 1833.

kalender

APRILL –
JUUNI 2007

KUMU KUNSTIMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Eesti kunsti klassika 18. sajandi algusest II maailmasõja lõpuni Varamu

Liikudes ühelt teemalt teisele, avanevad eesti kunsti loo taustal ka kogu Euroopale iseloomulikud kultuuriprotsessid. Kuni 19.01.2008

Modernismiaja klassikud. Andrus Johani ja Kaarel Liimand

Kunstikoolist Pallas võrsunud Andrus Johani ja Kaarel Liimandi looming vahendab tundlikult ja värvikalt argielu draamat, koomikaid ja idüllid. Kuni 27.05.2007

Kirg. Eduard Wiiralti varane looming

Näitus on koostatud ühe hinnatuma eesti kunstniku neist teostest, milles peegelduvad inimlikud kired ja teadvuse hämarad seisundid, kirg ja patuvisioonid. 8.06–21.10.2007

Eesti kunst II maailmasõja lõpust taasiseseisvumiseni

Masked valikud

Selle perioodi kunst kajastab Nõukogude aega iseloomustavaid suuri murranguid, teeb kokkuvõtteid, väljendab poolehoidu või hukkamõistu. Kuni 19.01.2008

Kaheksakümnendad sulgudes

1980. aastate eesti kunsti essentsiks on omanäoliste ja rahvusliku kangelasmüüdi esitamine. Kunst täitis sel viisil oma sotsiaalset funktsiooni, väljendades ajastu hoiakuid ja mentaalsust, mis järgnevale kümnendile olid juba võõrad. Kuni 26.08.2007

Priit Pärn

Eelkõige oma animafilimidega kuulsaks saanud Priit Pärn on omaette fenomen ka joonistajana. 30.03–21.10.2007

NÄITUS

KAASAEGSE KUNSTI GALERII

Kogutud kriisid. Eesti kunst 1990. aastatel

Näitus esitab tagasivaate möödunud kümnendi kunstile läbi valiku 1990. aastate võtmeteoste. Kriisi mõiste on üheks võimalikuks traageliidiks, mis sobib selle mitmel viisil murrangulise perioodi iselomustajaks. Kuni 15.04.2007

Uus kunst Venemaal

Moskva kuraatori Viktor Misiano koostatud näitus tutvustab viimaste aastate kunstiarengut Venemaal. 27.04–29.07.2007

SUUR SAAL

Jaan Toomik

Rahvusvaheliselt kõige tuntuma eesti kaasaegse kunstniku näitusel on väljas uued teosed: lühifilmid, videod ja maalid. Kuni 20.05.2007

Eesti Kunstiakadeemia magistritööd

1.06–10.06.2007

Henn Roode

Roode teosed kinnitavad, et 1960. aastatel oli Nõukogude võimu kiuste võimalik olla tõsiselt, pühendunult ja produktiivselt moodsa kunsti usku. Kunst oli tema jaoks töö otsimise protsess, vahend juhusliku ja olemusliku eristamiseks. 29.06–30.09.2007

EKSKURSION

Info ja tellimine E–R 12.00–15.00
Tel 602 6126, e-post: kumugiid@ekm.ee

NB! Juhitud ekskursioonid toimuvad etetellimisega vähemalt 5 tööpäeva varem. Seoses suure külastatavusega palume ekskursioonid tellida võimalikult vara.

Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn
Tel 602 6001
e-post: muuseum@ekm.ee
Avatud:
okt–aprill K–P 11–18
mai–sept T–P 11–18

ADAMSON-ERICU MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Adamson-Eric (1902–1968) on üks mitmekülgsemad loovisiksusi 20. sajandi eesti kunsti. Eelkõige virtuoosliku maalijana tuntud kunstnik töötas ka peaaegu kõigil tarbekunsti aladel. Muuseumi püsiekspositsioonis on väljapanek Adamson-Ericu loomingust (maal, keraamika, portselanimaal, nahkestöö, metallvormid, ehted, dekoratiivplaadid, tekstiilid ja mööbel).

EKSKURSION

Adamson-Eric – ühe looja mitmekülgne Märika värvilö

NÄITUS

Ann Audova. Sarjast “Eesti esimesi naiskunstnikke”

Ann Audova eriline looming on seni olnud üllatavalt vähe esile tõstetud. Tema natüürmordid, lillemaailid, portreed ja figu-

ÄRA LASE MÖÖDA:

Kumu ekskursioonide programm “Kunstile külla!”

Programmi raames toimuvad Kumu iga kuu ühel või mitmel nädalavahetusel temaatilised, ühele või mitmele näitusele keskenduvad ekskursioonid. Ekskursioonid on suunatud üksikülilastajatele ning neid ei pea ette tellima. Osavõtt muuseumipiletiga.

Andrus Johani ja Kaarel Liimand

Kogunemine Kumu 3. korruse liftiruumis.
21., 22., 28. (vene keeles) ja 29. aprillil kell 13.00

Uus kunst Venemaal

Kogunemine Kumu 5. korruse liftiruumis.
19., 20., 26. (vene keeles) mail kell 13.00

Eduard Wiiralt

Kogunemine Kumu 3. korruse liftiruumis.
16., 17., 30. (vene keeles) juunil

Info E–R 12.00–15.00
tel 602 6126 või
kumu.giid@ekm.ee.

Andrus Johani. Autoportree. 1938. EKM

Eduard Wiiralti näituse avamine Félien Ropsi muuseumis Namuris 20. jaanuaril 2007

Wiiralt Namuris

20. jaanuaril avati Belgias, Namuris asuvas Félien Ropsi muuseumis Eduard Wiiralti näitus. Ropsi ja Wiiralti loomingulisele kahekönelerajatud näitusel on väljas eesti graafiku teoste visionäärsem ja ekspressiivsem osa. Umbes 90 graafilisest lehest, joonistusest, raamatuillustratsioonist ja raamatust koosnevat väljapanekut täiendab Rein Raamatu “Põrgu” ainetel loodud animafilm, Ropsi muuseum on ette valmistanud eri vanusegruppidele mõeldud muuseumiprogrammid ja trükitud kataloogi. Wiiralti näituse avamisel kõnelesid Eesti Vabariigi suursaadik Brüsselis pr Malle Talvet, Namuri provintsi saadik hr Jean-Marc Van Espen, Kumu kunstimuseumi direktor Sirje Helme ja Ropsi muuseumi kuraator Véronique Carpiaux. Avamisetsel päeval peetud rahvarohkel pressikonverentsil kõneles näituse kuraator Tiina Abel Wiiralti erandlikust kohast eestlaste kultuuriteadvuses ning tutvustas näitust. Näituse avamisega samal ajal toimus ka laste *vernissage*, kus ise joonistades lasid lapsed sisse Wiiralti kujundite maailma.

TIINA ABEL
KUMU KURAATOR

Paul McCarthy & Mike Kelley. Peretürrannia/Kultuurisupp. 1987. Electronic Arts Intermix (EAI), New York

Paul McCarthy videod Kumus

Kuni 15. aprillini saab Kumu kaasagse kunsti galeriis vaadata nimeka ja poleemilise USA videoklassiku, performaatori ja skulptori Paul McCarthy (s 1945) kaht videotööd.

“Black and White Tapes” on mustvalge video McCarthy varastest, 1970–1975 teostatud *performance*’itest ning pürgib kokkumiksitud kujul iseisvaks kunstiliseks tervikuks kunstniku varasest loomingust. Koostöös Mike Kellyga 1987. aastal valminud videod “Family Tyranny / Cultural Soup” kanti kohe pärast sünnihetke radikaalse videokunsti ikoonide nimestikku. Mõlema töö puhul on tegemist eksperimentaalse kunstiga, mis vastandub sihiteadlikult konventsionaalse esteetika tavadele. McCarthy on 40 aasta jooksul ohtlikult destabiliseerinud kujutava mõistet kunstis ning selle eest on teda pillutud poriga ja pärjatud suurte retrospektiividega maailma juhtivates moodsa kunsti muuseumides. McCarthy, nagu ka Kelly tegevustiku narratiiv on anakronistlik. Seda iseloomustab vaba tähendusetus, segadusseajavalt rikkalik metafooride bukett ja tegevuste vahav kirjeldamine.

Paul McCarthy videote näitamine toimub koostöös New Yorgi videokusega Electronic Arts Intermix.

raalsed kompositsioonid esindavad kõrget maalikultuuri ning neil on aegumatu ja lihtne sõnum. Eri kogudest pärit teosed on sellises mahus Tallinnas esitletud esimest korda. Kuni 1.07.2007

Ekskursioonide tellimine tel 644 5838

Lühike jalg 3, 10130 Tallinn
Tel 644 5838, kassa tel 644 5835
e-post: adamson-eric@ekm.ee
Avatud K–P 11–18

KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

KADRIORU LOSS

PÜSIVÄLJAPANEK

16.–20. sajandi maalikunst (Madalmaade, saksa, itaalia, vene meistrid). 18.–20. sajandi Lääne-Euroopa ja vene tarbekunst ning skulptuur.

NÄITUS

Vene valitsejad

Näitusel on väljas Eesti muuseumide kogudest pärinevad Vene keisrite ja keisrinnade ning nende perekonnaliikmete portreed, sealhulgas ka Eesti alade valitsejad Peeter I-st kuni Nikolai II-ni. Esindatud on eri žanrid ja formaadid – suurtest paraadportreedest miniatuurideni, tuntud kunstnike unikaalsetest teostest tundmatute meistrite humoorikalt küündimatute koopiateni, marmorskulptuuridest portselanmedaljonini. Kuni 27.05.2007, uuendatud ekspositsioon 16.06–9.09.2007

LAUPÄEVAAKADEEMIA

7.04 kell 15.00 David Vseviov. Nikolai II – viimane Venemaa keiser
Osalemine muuseumipiletiga.

LINNARAHVA EKSKURSIONID

Jüri Kuuskemaa räägib näitusel “Vene valitsejad” keisritest ja keisrinnadest, kes Venemaad valitsesid ja ka Eestimaad külastasid. Iga kuu esimesel ja kolmandal reedel. 4.05 kell 16.00 eesti keeles
18.05 kell 16.00 vene keeles
Osalemine muuseumipiletiga.

KONVERENTS

20.04 Kadrioru kunstimuuseumi kevadkonverents “Vene valitsejate portreed”

ÜRITUS

26.05 kell 11.00 Suur maalilaupäev

Ekskursioonide tellimine tel 606 6400.

KONTSERT

14.04 kell 18.00 Tallinna Muusikakeskkool Niina Murdvee (viul) ja Nata-Ly Sakkos (klaver)

15.04 kell 17.00 Hortus Musicus Suur Muusikaakadeemia IV, kavas Bach ja Brahmsi sonaadid, Grigorjeva. Piletid 120.-/80.-

21.04 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit
28.04 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

29.04 kell 17.00 Eesti Kontsert Vjatseslav Novikov 60 (klaver, Ukraina/Soomes), kavas W. A. Mozart, R. Schumann. Piletid 120.-/80.-

5.05 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

6.05 kell 18.00 Tallinna Filharmoonia Harmoonia ja energia. Kremerata Baltica Sextet, Andres Mustonen, kavas Sofia Gubaidulina, J. S. Bach. Piletid 150.-/100.-

12.05 kell 18.00 Tubina Ühing

13.05 kell 13.00 Saue Laste Muusikakool

13.05 kell 18.00 Tallinna Muusikakeskkool

20.05 kell 18.00 Hortus Musicus Pariis–Leuven–Antwerpen – muusikat kogu rahvale. Kavas šansoonid ja tantsuüliidid 16. sajandist (Pierre Phalèse, Tilman Susato ja Pierre Attaingnant). Piletid 120.-/80.-

26.05 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

8.06 kell 18.00 Eesti Kontsert

9.06 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

29.06 kell 18.00 Eesti Kontsert

30.06 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

Weizenbergi 28, 10127 Tallinn
Tel 606 6400
e-post: kadriorg@ekm.ee
Avatud:
okt–aprill K–P 10–17
mai–sept T–P 10–17

MIKKELI MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Johannes Mikkel kollektsioon. 16.–20. sajandi Lääne-Euroopa, vene ja hiina kunst.

NÄITUS

Vene valitsejad

Kuni 27.05.2007

10 aastat Mikkel muuseumi

10aastast sünnipäeva tähistava Mikkel muuseumi püsiekspositsioon täieneb nüüd ka Johannes Mikkel eesti kunsti koguga. Laialt ulatulik näitus tutvustab sügavuti Mikkel graafikakollektsiooni uuemat materjali ning Lääne-Euroopa kunsti püsiekspositsiooni isanduvad skulptuurid. 16.06.2007 – kevad 2008

ÜRITUS

Vestlusi vene kultuuriloost

Näituse “Vene valitsejad” raames on võimalik näha Juri Lotmani loengute “Vestlusi vene kultuuriloost” salvestusi. Vene keeles, eestikeelsete subtiitritega. Saadete teemad ja kestus vt www.ekm.ee/kadriorg. Saadete näitamine toimub ettetellimisel (tel 606 6400 või e-post kadriorg@ekm.ee). Sissepääs muuseumipiletiga. Kuni 27.05.2007

KONTSERT

Pühapäeviti kell 15.00 kitarrimuusika Mikkel muuseumis Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kitarr- ja kandlelülipilased. Osalemine muuseumipiletiga.

1.04 avakontsert, Heiki Mätliku kitarriklassi üliõpilased
15.04 magistrant Daniel Julle
22.04 Kristi Mühlingu kandleklassi üliõpilased
29.04 Wei Liu, Bin Hu, Andrei Lukjanov
6.05 Peeter Siitan, Andrei Lukjanov
20.05 Juliana Kuklin, Gleb Simak
27.05 lõppkontsert, Heiki Mätliku kitarriklassi üliõpilased

Ekskursioonide tellimine tel 606 6400.

Weizenbergi 28, 10127 Tallinn
Tel 606 6400
e-post: mikkel@ekm.ee
Avatud:
K–P 10–17

NIGULISTE MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Kirikukunst 13.–18. sajandist: Hermen Rode töökojas valmistatud pealtar (1478–1481), Bernt Notke maali “Surmatants” unikaalne fragment (15. saj lõpp) jpm. Hõbedakambris gildide, tsunftide, Mustpeade vennaskonna ja kiriku hõbevara.

Ekskursioonide tellimine tel 631 4330.

Tundmatu meister. Kolgata grupp (Maarja). Detail. 15. saj | pool

NÄITUS

Kirikukellad Eestis

Eesti säilinud kirikukellade hulk on suhteliselt suur ning valik mitmekesine. Näitus pakub ülevaate kirikukellade eri stiilidest, samuti on eksponeeritud kelladega seotud esemed, illustreerivad fotod ja joonised ning skeemid. Kuna Niguliste muuseumi püsiekspositsiooni paremiku kuuluvad peamiselt keskaegsed kunstiväärtused, siis on ka selle näituse eesmärk tutvustada eelkõige vanemaid, väärtuslikumaid ning unikaalsemaid Eestis säilinud kirikukelli. Eksponaadid pärinevad Eesti muuseumide, kirikute, koguduste kogudest ning erakogudest. 25.05–31.12.2007

ÜRITUS

5.05 kell 11.00 VII Põhjamaade Luulefestival Põhjamaade Ministrite Nõukogu, lisainfo vt www.norden.ee

KONTSERT

Orelipooltund iga L ja P kell 16.00. Sissepääs muuseumipiletiga.

5.04 kell 21.00 Tallinna Filharmoonia Pergolesi: STABAT MATER

7.04 kell 19.00 Eesti Kontsert Pergolesi: STABAT MATER

8.04 kell 16.00 Eesti Kontsert Vox Clamantis, T. Trass (orel)

13.04 kell 19.00 Eesti Kontsert Tallinna Poistekoor ja Dessert Time

14.04 kell 12.00 Eesti Kooriühing Estonia Seltsi Segakoor

21.04 kell 18.00 Jazzkaar N. Hanson ja T. Naissoo

22.04 kell 18.00 Jazzkaar Vox Clamantis & Veski-Melvin-Remmel

28.04 kell 19.00 Eesti Filharmoonia Kammerkoor

9.05 kell 19.00 Eesti Kontsert Buxtehude 300. Abendmusik, Voces Musicales, solistid

11.05 kell 19.00 Eesti Kontsert Buxtehude 300. A. Uibo, Vox Clamantis

12.05 kell 12.00 Eesti Kooriühing Eesti Käitseväe Segakoor

19.05 kell 12.00 Eesti Kooriühing Vanalinn Segakoor

2.06 kell 16.00 ja kell 22.00 XXVI Tallinna Vanalinnapäevad Klassikalise muusika päev. A. Uibo, Hortus Musicus

7.06 kell 19.00 Eesti Kontsert Hortus Musicus

14.06 kell 19.00 Eesti Kontsert Hortus Musicus

15.06 kell 19.00 Eesti Kontsert T. Tenno (orel), T. Vavilov (klarnet)

17.06 kell 19.00 Eesti Kontsert Rondellus

21.06 kell 19.00 Eesti Kontsert Optima Pustõn

28.06 kell 19.00 Eesti Kontsert I. Mairde (orel)

Lisainfo kontsertide kohta www.concert.ee (Eesti Kontsert), www.eppc.ee (Eesti Filharmoonia Kammerkoor), www.filharmoonia.ee (Tallinna Filharmoonia) ja www.kooriyhing.ee (Eesti Kooriühing).

Niguliste 3, 10146 Tallinn
Tel 631 4330
e-post: niguliste@ekm.ee

Avatud:
mai lõpuni K–L 10–17, P 13–17
alates juunist K–P 10–17

KRISTJAN RAUA MAJAMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Ülevaade Kristjan Raua loomingust ning kunstniku eluteed kajastavad fotod ja dokumendid. Elutuba ja ateljee on taastatud omaaegsel kujul.

NÄITUS

Kärt Summatavet. Ehte laul. Sarjast “Kahekõne Kristjan Rauaga”

Kärt Summatavet on järjekindlalt lähtunud rahvusliku ehte traditsioonist ja seda edasi arendanud. Sel näitusel esitab ta etnilisel ai-

Kärt Summatavet, 2006

nestikul põhinevaid värvilisi pliatsijoonistusi, 2003. aastal doktoritööna valminud ehteid ja uudisloomingut. Kuni 30.06.2007

Ekskursioonide tellimine tel 670 0023 ja 53 333 731.

K. Raua 8, 11614 Tallinn

Tel 670 0023

e-post: kristjan.raud@ekm.ee

Avatud:

N–L 10–17 (kokkuleppel võimalikud kõik

ajad). Juulis suletud.

Üksikülastajale sissepääs tasuta.

www.ekm.ee

Kadrioru kunstimuuseumi kevadkonverents

Vene valitsejate portreed

20. aprillil kell 10.30 Kadrioru lossis

Traditsiooniline Kadrioru kunstimuuseumi kevadkonverents on sel aastal pühendatud Vene valitsejate portree temaatikale ning kaasneb muuseumi uurimusliku näitusega “Vene valitsejad”.

Valitsejaportree moodustab portreežanri osa, mis on kord tooniandev ja uuenduslik, kord perifeerne ja konservatiivne, kuid balanseerib alati kunsti ning poliitika ja ideoloogia vahel. Nii on ka konverentsi ettekanete teemad jagunenud kahte ossa – ühed kuuluvad kunstiajaloo valdkonda, teised vaatlevad valitsejaportreed kui märgikeelt, ajaloolist allikat, võimu ja vaimu ristumiste tulemust. Alusmaterjaliks võimukandja kuvandi analüüsimisel on nii kujutav kunst kui ka kirjandus, kuna nii pildis kui ka sõnas kasutati samu retoorilisi võtteid.

Konverentsi teematikat arvestades on loomulik, et suur osa esinejaid on kutsutud Venemaalt. Ettekanetega esinevad Jelizaveta Renne (Riiklik Ermitaaž, Peterburi), Ljudmila Markina (Riiklik Tretjakovi Galerii, Moskva), Ljudmila Rudneva (Riiklik Ajaloomuuseum, Moskva), Vadim Gavrin (Moskva). Eestis asuvatest portreedest räägivad näituse kuraatorid Mai Levin ja Aleksandra Murre, 18. sajandi keisrite kuvandist vene luules kõneleb Jelena Pogosjan (Edmonton, Kanada) ning valitseja kujutamise retoorikat analüüsib Jelena Grigorjeva (Tartu Ülikool) ettekanne.

Osalemine tasuta.

Konverentsi kava ja täpsem info www.ekm.ee/kadriorg ja tel 606 6414.

Seminar “Tallinnfilmi sürrealistid”

Foto: Tõnu Talivee kogu

Reedel, 20. aprillil kell 16.00 Kumu auditoriumis

1980ndate teise poole segases ja muutvas kunstisituatsioonis moodustus Eesti Nukufilmi seltskonnast vabarühmitus, mille aktiivne tegutsemine piirdus vaid kolme näitusega: 1986 Tallinnas Tantsutares, 1987 Tartu kunstimuuseumis ning 1989 ESTTRANSSÜRR nime all Vaasa festivali raames toimunud kohvrinäitus Soomes. Kunstiajaloo pole seni marginaalidele kuigi palju tähelepanu pööratud ja nii pole ka Tallinnfilmi sürrealistide tegevust praktiliselt uuritud ega tutvustatud. Seminaril esinevad Maarja Lõhmus, Sirje Helme ja Margaret Tali. Seminaril lõpetab teemaatiline filmiprogramm.

KUMU HARIDUSKESKUS

Lasteaiale
LUGUSID KUNSTIS
Muuseumitundide sari eesti kunsti klassikutest:
1. osa VEENÕID LORELEI JA TEISED (J. Köler)
2. osa ARMASTUSEST (J. Köler, A. Weizenberg ja A. Adamson)
3. osa PEETRI LUBADUS (K. ja P. Raud, O. Kallis, A. Laikmaa)
Tunde võib tellida ka üksikult.
5. korruse JUTUKAS: 90 (eesti kunst 1990ndatel, 15. aprillini)

Algklassidele
ALGUSEST PEALE
Muuseumitundide sari eesti kunsti klassikutest:
1. osa PEOD JA PORTREED (baltisaksa kunstnikud)
2. osa SÜDAMEGA (J. Köler)
3. osa "TALVE"UNI (A. Weizenberg ja A. Adamson)
4. osa MIKS HOBUNE PEATUS (K. ja P. Raud, O. Kallis, A. Laikmaa)
Tunde võib tellida ka üksikult.

(80ndad) (eesti kunst 1880. ja 1980. aastatel)
5. korruse JUTUKAS: 90 (eesti kunst 1990ndatel, 15. aprillini)

Põhikoolile
PRONKSIST TUUL JA MARMORUNE-NÄOD (A. Weizenberg ja A. Adamson, 5.–6. klassile)
PEATEEL (sissejuhatus eesti kunsti klassikasse, 7.–9. klassile)
UUJE PÖLVKONNA LEGENDID (venekeelne programm, 8.–9. klassile)
(80ndad) (eesti kunst 1880. ja 1980. aastatel, kogu põhikoolile)
JUTUSTUUDI: 90 (eesti kunst 1990ndatel, kogu põhikoolile, 15. aprillini)
JUTUSTUUDIO: Toomik

Gümnaasiumile
VÄHE SÜÜA, PALJU KÜLMETADA (K. Mägi)
LIBAKALA (eesti kunst 1945–1991)
MAGISTRAAL (sissejuhatus eesti kunsti klassikasse)
DETAILIDE VANDENÕU (sotsrealism, tööleht iseseisvaks kasutamiseks)
(80ndad) (eesti kunst 1880. ja 1980. aastatel)
JUTUSTUUDI: 90 (eesti kunst 1990ndatel, 15. aprillini)

REMARK
Kunsthariidusprojekt vene õppekeele koolide kõikidele vanustele.

Programm toimuvad vaid eelregistreerimisega (v.a iseseisvad). Muuseumitunnid kestavad 60–90 min. Haridusprogrammide osalustasu on 30.-. Muuseumitunde saab tellida nii eesti kui ka vene keeles.

Info ja registreerimine tööpäevadel tel 53 439 230 ja 602 6074 (lautelefonil soovivalt 14.00–16.00) ja e-postiaadressil haridus@ekm.ee.

ADAMSON-ERICU MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK
Muuseumidetektivi
Adamson-Ericu loomingut mänguliselt tutvustav haridusprogramm esimesele ja teisele kooliastmele. Õpilastele 20.-

Rääkivad portreed ja täpilsed lilled
Eesti- ja venekeelne töövihikprogramm Õpilastele 20.-, eelkoolialastele 15.-

Suur maalilauapäev Kadrioru pargis

FOTO: KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

26. mail kell 11.00 kutsus Kadrioru kunstimuuseum kõiki kunsti- ja loodusesõpru Suurele maalilauapäevale, et jäädvustada pargi eripalgelisust ja saada osa ekskursioonidest. Elamusterohke päeva lõpetab piknik.

Suur maalilauapäev sai alguse 2003. aastal seoses näitusega "Looduse ja kunsti austajatele", mis tutvustas Eesti publikule üle-euroopalise kuulusega inglise stiilis parki Saksamaal Wörlitzis. Samal ajal oli Mikkel muuseumis avatud väljapanek "Kadunud maailm: inglise park Eestis". Näitusel juhtisid tähelepanu ka Kadrioru lossi ümbruse erilistel parkidele. Soovist suunata inimesi märkama kaunist oma igapäevases ümbruses saigi korraldatud esimene maalilauapäev.

Juba viienda juubelini jõudnud maalipidu juhendab seekord kunstnik Jarõna Ilo, tutvutakse õlipastelli tehnikaga. Põnevaid ideid saab ammutada nii baroksest lilleaia kui ka ekskursioonilt näitusel "Vene valitsejad". Maalimisele järgneb piknik põlispuude all. Valminud kunstitöödest pannakse Lossikooli töötoas üles näitus, mis jääb avatuks augusti lõpuni.

Üritus on tasuta! Vajalik on eelregistreerimine tel 606 6400. Värvid kaasa ja maalima!

Kohvikumaalid ja tujukad kujundid

Eesti- ja venekeelne töövihikprogramm Õpilastele 20.-, eelkoolialastele 15.-

Vajalik esmane kirjutamis- ja lugemisõppus. Programmid toimuvad aasta läbi. Aeg kokkuleppel.

NÄITUS

Ann Audova. Sarjast "Eesti esimesi naiskunstnikke"
Lilled maailm. Muuseumitund lastele Koloriit ja portree. Muuseumitund noortele Õpilastele 20.-, eelkoolialastele 15.-
Kuni 29.06.2007

Täienduskoolitus giididele. Adamson-Ericu looming ja 20. sajandi kunsti suunad.

Vajalik eelregistreerimine.
18.04 kell 15.00
19.04 kell 17.00

Lilled emale
Kogupereüritus väikese magusa ja kunsti tegemise võimalusega.
Emale mõeldes valmistame lillelise kingituse pidupäevaks.
10.05 kell 16.00–18.00
Sisepääs muuseumipiletiga. Soovitatav eelregistreerimine.

Muuseumide ööpäev
XXVI Tallinna Vanalinna päevade raames.
Tasuta!
1.06.2007
Lisainfo www.vanalinnapaevad.ee

Kõikidele haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 644 5838 või 644 5835. Muuseumipedagoog Liisi Lauer (liisi.lauer@ekm.ee).

KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

KADRIORU LOSS
5–11aastastele lastele
Lossikool
Lasteaia- või kooligruppidele, eesti või vene keeles. Osalemistasu 30.-, sarjana (5–8 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).
Muuseumitundide teemad: Kadrioru loss ja peasaal, Kellad ja ajamõõtmine, Suursugune sugupuud, Portree – ta vaatab sind, Noa laevaminek, Keerukuju, Emadepäev.

Lastehommikud
Muuseumi perega külastavatele lastele iga kuu esimesel laupäeval eesti ja kuu teisel laupäeval vene keeles. Osalemistasu 40.- (sisaldab ekskursiooni ja loomingulist tegevust lossikooli töötoas).
7.04 ja 14.04 Keerukuju
5.05 ja 12.05 Emadepäev

Põhikoolile
Lossikool
Muuseumitunnid eesti või vene keeles näitusel "Vene valitsejad": Suursugune sugupuud, Kull ja kiri, Reverans, Gofmaler – menumeister. Osalemistasu 30.-, sarjana (4 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

Gümnaasiumile
Keisri krooni all
Noorteprogramm eesti- või venekeelse töölehega. Läbitav nii juhitud muuseumitunnina kui ka iseseisvalt. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid). Tööleht on võimalik küsida kassast.

INTEGRATSIOONIPROGRAMMID
Lossilapsed
Lossikooli sari vene õppekeele koolide algklassidele eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

Töövihikuprogrammid "Ajaloo ilu" ja "Kunsti stiilid"
Vene õppekeele põhikoolile ja gümnaasiumile, eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

MIKKELI MUUSEUM
5–11aastastele lastele
Portselan – valge kuld. Muuseumitund lasteaia- või kooligruppidele, eesti või vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

Põhikoolile ja gümnaasiumile
Töövihikuprogrammid Mikkel muuseumi püsiekspositsioonis: "Millest räägib portselan?" ja "Kuidas jooned pildiks saavad?". Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

INTEGRATSIOONIPROGRAMM
Töövihikuprogramm "Põnev portselan ja joontest pildid"
Vene õppekeele põhikoolile ja gümnaasiumile, eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

ÜRITUS
Suur maalilauapäev Kadrioru pargis
Tasuta vabaõhuüritus väikestele ja suurtele kunsti- ja loodusesõpradele.
26.05 kell 11.00

Kõigile haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 606 6400.

NIGULISTE MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK
Lövijaht Nigulistes Head ja pahad
7–12aastastele lastele
Kolmapäevast reedeni, kellaaeg kokkuleppel. Osalemistasu 20.-

Niguliste Surmatants: keskaegse inimese ja maailmapildi peegel
Gümnaasiumiklassidele
Kolmapäevast reedeni, kellaaeg kokkuleppel. Osalemistasu 20.-

Kõigile haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 631 4330 või niguliste@ekm.ee.

KRISTJAN RAUA MAJAMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK
Taevad ja väravad
Eesti ja vene keeles
Lapsepõlve mõjud K. Raua loomingule Eesti legendid ja Kalevipoeg

NÄITUS
Kärt Summatavet. Ehete laul. Sarjast "Kahekõne Kristjan Rauaga"
Haridusprogrammis räägitakse etnograafilise ehte arengust ja ülesannetest ning kavandatakse rahvuslikus stiilis ehe.
Kuni 30.06.2007

Kõigile haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 670 0023 või 53 333 731.

Täpsem informatsioon kõigi haridusprogrammide ja ekskursioonide kohta www.ekm.ee.

Ann Audova. Natiüürmort hundinuiade, moonide ja lillitatega. 1985–1987. Õli, masoniit. EKM

Ann Audova loomingingu taasavastamine

Retrospektiivne isiknäitus "Kumisev valgus" Adamson-Ericu muuseumis 17.03–01.07.2007

Näitustesari "Eesti esimesi naiskunstnikke" on Adamson-Ericu muuseumis pakunud kunstisündmusi juba ligi kümnel kevadel. Alustasime ödede Lydia ja Natalie Mei näitustega üheksakümendail ning aja jooksul muutus see sari Adamson-Ericu põlvkonnakaaslaste loominguga esitlemise kõrval muuseumi näitusepoliitikas üha olulisemaks. Võimalus võtta 20. sajandi alguses kunstnikuteed alustanud, ent seni vähem käsitletud naisloojate saatused ja looming teravamalt fookusesse ja süveneda nende intellektuaalselt ning visuaalselt haaravasse loomingulisse pärandisse huvitas mitmeid kunstiteadlasi ja edeneks pikaajaliseks projektiks. Nüüdseks on kujunenud välja kevadine traditsiooniline väljapanekute ja seminaride sari, kus Salome Trei, Agathe Veeberi, Aino Bachi, Karin Lutsu ja 1930ndatel skulptoriteks kujunenud naiste loomingut tutvustavate näituste koostajate kõrval on osalenud uurijad teistestki institutsioonidest, nii kunsti- ja kirjandusteadlased kui ka sotsioloogid ning ajaloolased.

Ann Audova sündis 3. septembril 1904 Tartumaal. Pärast õpinguid Tartu ühtgümnaasiumis astus ta 1924. aastal kunstikooli Pallas. Kuani aastani 1940 kestis seal ta kunstistuudium, millest küll olulisemad olid perioodid Nikolai Triigi, Ado Vabbe ja Aleksander Vardi

atlejeedes. Üldiselt on teda peetud igaveseks pallaslaseks, kellele meeldis keskkond, kus vabadus ja professionaalsus olid kaks peamist märksõna õppeasutuse vaimse õhustiku kirjeldamisel. Audova otsis pingsalt oma isikupärast väljenduslaadi ja stiili ning süvenes eelkõige värvi kaudu maaliainese saladusse. Ta kaasas oma teostesse tehnoloogiliselt küllaltki erinevat tööstust vajavaid materjale ning huviutas faktuuri väljendusrikkust soodustavast, pea kolmemõõtmeliseks kujunevast värvikihist ja selle nüanssidest. Hea on siinjuures mainida, et maalide korramise perioodil enne käesolevat näitust tehti EKM-i konservimislaboris uuringuid ja analüüse, mille tulemused avaldame restauraator-konservaator Maris Klaasi spetsiaalsete kommentaaridega peatselt ilmuvast näituse kataloogis.

Ann Audova looming oma lopsakate päevalilledel, erkate kevadiste krookuste, muheda saapapaari või vallatu üksiku tuossu kujutisega on kindlasti nii mõnelegi 1960.–1980. aastate ülevaatenäitustel silma jäänud. Kohati autportreeliste, suletud silmadega, ent siiski vaatajatega pingsalt kontakti otsivate hõogvel, tumedusest esilekumavate portreede osa on kogu Audova loomingus kunstniku hoidis teadlikult kunstielu ja väliskeskkonnaga distant-si. Ta looming oli küll esindatud Tartu näitustel, kuid mahukamad isiknäitused puudusid. See oli mingi ajahetkeni kindlasti kunstniku teadlik otsus, mil-

le taasiseseisvunud Eestis suutis väärtada ainult kõige lähedasem ringkond: Tartu kunstielus taas aktiivselt toimima hakanud kunstiihing "Pallas", millise aulikumeks Audova 1999. aastal valiti, ja kooli linna Tartu kunstimuuseum.

Näitustel esinemine on kahtlemata igale kunstnikule oluline võimalus oma loominguga tagasiside saamiseks, mida enamasti iga looja vajab. Erand siin pigem kinnitab reeglit. Kunstniku sõprade ja lähedastega vesteldes olen mõistnud, et valgusvihust väljapoole hoidmine oli Audova enda valik. Enesereklaami asemel töötas ta vaikelt, pingsalt ja süvisi ning tundub küll, et suurim kriitik ja halastamatu arvustaja oli ta endale ise. Seetõttu eristub ka tema loomebiograafia tavapärasest loogikast.

Kuigi ta esines aktiivselt näitustel juba aastatel 1932–1949 ja uuesti aastast 1960, toimus Audova esimene isiknäitus alles tema üheksakümneandalu aastal (1994) Tartus Kivisilla galeriis ja teine aastal 2000, samuti Tartus (kunstiihingu Pallas korraldatud näitusprojekti "Pallase" ees ja järel" osana Sebra galeriis). Kauni mälestusnäituse Ann Audova loomingust omakogude põhjal tegi Tartu Kunstimuuseum kunstniku surma-aastal (2001) Kivisilla galeriis. Toonast näitust käsitlev Mare Joonas artikkelgi ajakirjas kunst.ee (3/2001) kannab pealkirja "Kunstnik, kes keeldus tuntuks saamast". Kunstniku sajandat sünniaas-

ÜLLE KRUISE
ADAMSON-ERICU MUUSEUMI DIREKTOR

Ann Audova. Tütarlapse portree. 1930. aastad. Süsi, kriit, sangviin. EKM

FOTO: STANISLAV STEPASKO

Teadlased ja lendav kartul. 1993. Süsi

FOTO: STANISLAV STEPASKO

Priit Pärn: Mul ei ole oma vaatajale midagi öelda

29. märtsil avatakse Kumus Priit Pärna joonistuste näitus.

Kas see on sul seni kõige suurem näitus?

Ei ole. Piltide arvult suurim oli 1989. aasta näitus Tampere Moodsa Kunsti Muuseumis, kus tuli täita neli korrust. Sel ajal oli mul pilte palju vähem, nii et peaaegu kõik, mis ma olin teinud, raamiti ära ja pandi üles: karikatuurid, joonistused, sõjajoonistused ja ka animafilmi eskiisid.

Kumus oli just belglase Félicien Ropsi näitus, kelle muuseumis Namuris on olnud ka sinu näitus.

Jah, aastal 2002, aga seal ma nii palju tema töid ei näinudki kui siin. Rops on muidu-

gi oma ajastu esindaja. Ta võis olla üsna radikaalne omas ajas, üsna erootiline, aga tema stiil ei jäta mulle erilist muljet.

Kas aeg, mis on sind kujundanud, sind enam-vähem rahuldab, või oleks mõni muu ajastu surve (näiteks klerikaalne nagu Ropsil) võinud olla ka sulle inspireerivam?

Inspiratsiooni jaoks oli Nõukogude aeg äärmiselt viljastav. See on küll puhtalt ettekujutus, aga tundub, et poolteist sajandit tagasi Lääne-Euroopas elada oleks olnud veel ebameeldavam. Ma usun, et see rühm, kuhu siis võis kuuluda selline kunstnik, oli kitsas. Nõukogude ajal

aga oli ju suhteliselt palju neid inimesi, kes mõtlesid enam-vähem nii nagu isegi sai mõeldud. Me suhtlesime kolleegidega Moskvas, Leningradis, Tšehhis, Poolas, Eestis. Sa ei saanud tunda ennast kunagi surve all sellepärast, et sa olid täiesti ükski.

Millal oli viimati hetk, kui sul ühtegi sõjajoonistust pooleli ei olnud? Sinu produktiivsust arvestades jääb mulje, et töötad pidevalt. Ei, ikka pikad vahed on sees. Näiteks 1993. aasta sõepilte on tohutult, aga 1994. aastast ei ole ühtegi. Siis ma teen filmi ja see ei jätnud aega.

Sind peetakse iseõppijaks. Kas sa tõesti ei ole graafika tehnilist poolt mõne meistri juures õppinud?

Ei ole. Küll aga olen ise teisi õpetanud. Ma õppisin Evald Okase ja Ott Kangilaski raamatu "Sügavtrükitehnikad" järgi, mis ilmus 1965 ja mille ma kohe ostsin. Uuris seda põhjalikult, omamata mingit võimalust näha, kuidas asi toimib. Ja 1982/83, kui sai põhimõtteliselt selgeks, et filmiga jätkata ei ole mõtet, sest kruvid läksid nii kinni, et teha oleks saanud ainult mingeid mõttetuid lastefilme, siis ma mõtlesin, et nüüd on aeg küps ja peab hakkama graafikat tegema. Astusin selle nimel kunstnike liitu, sest

muidu ei olnud võimalik saada ei ateljeepinda ega graafikapressi, mis maksis 217 rubla. Ja mis oli, kui võrrelda kuu-palgaga 135 rubla, suhteliselt kallis, kuigi mitte nii kallis kui nüüd.

Kes on William Kentridge, Jean Rustin, Lucien Freud? Kriitik Tamara Luuk nimetab neid sinuga esmamuljelisel sarnaseks.

Jah, kui üldse, siis ainult esmamuljeliselt. Kentridge on lõuna-aafriklane, kes teeb ka animafilme sõega paberile, aga sisuliselt on meil väga vähe ühist. Rustin on prantslane, kes joonistab ja maalib vanu, haigeid ja vigaseid. Tema töodes on nagu traagikat, aga ei ole seda, mida ei ole ka Kentridge'il – ironiat ja eriti enesirooniati. Kõik kolm on õppinud kunstnikud, nende pilt, kuigi see võib olla moonutatud, lähtub realistlikust joonistusest, tegelikkuse otsest peegeldusest. Kusjuures britt Freud on sedavõrd maalija, et minuga ei saa teda üldse võrrelda.

Miks sina ei maali? Ma ei oska.

Kas sul tõesti puudub oma tegelaskujude vastu Kentridge'i ja Rustini draamatilisusse kalduv empaatia? Ka nii väidab Tamara Luuk.

Kentridge'i filmi tegelased, ükskõik kas see on patsient või arst, need on tema ise – ta on joonistanud ennast. Nii et pole imestada, et seal on seda draamatilisusse kalduvat empaatiat. Aga kui ma vaatan oma tegelasi... Neid on mul nii- ja naasuguseid. Kui sõjajoonistustest rääkida, siis mingi draamatika peab seal olema, ja ma üritangi saada ühelt poolt pinget pildi sisse. Kui seal on kaks tegelast, siis nende vahele tekib mingi pinge, kas siis erootiline või mitte.

Samas ma üritan, et pinge tekiks ka pildi ja minu vahele. Pinget võib defineerida ka huviga. Filmi puhul pinget vaataja ja filmi vahel on konks, mille peab vaatajale ette söötma. See tähendab, et kui vaataja neelab selle konksu alla, siis ta tahab näha, mis järgmise viie sekundi või minuti jooksluhtub.

Paljudel minu pildidel on tegelane nagu mingis tegevuses, aga tegelikult ta vaatab vaatajat. Seal võib-olla tekib mingi kummastav moment, et kes nad on ja mida nad teevad, ja miks nad mind, oma vaatajat, vaatavad? Enamasti seda, mida nad teevad, ma ise ka ei tea. Ja mind ei huvitagi, mida nad teevad. Nende tegevuse eesmärk on tekitada kummalsuse pinget,

ka dramatism. See ongi see dramaatiline empaatia.

Teisel poolt, ega seal otsest koomikat ei ole ka eriti palju. Pigem on see ikkagi üks kummaline maailm, mida ma üritan teha, aga millega ma ei taha absoluutselt mitte midagi öelda. Kui ma tahan midagi öelda, siis ma teen filmi. Või kirjutan.

Aga eriti palju sa vist ei kirjuta?

Ainuke järeldus: mul ei ole oma vaatajale midagi öelda. Ja see ongi nii! Sest mida võib üks kunstnik vaatajale öelda? Ainult seda, mida ta teab. Näiteks kuidas segada mingitest värvidest just sellist rohelist või just sellist kollast. See oleks huvitav jutt. Aga mida saab kunstnik mulle öelda mingite sotsiaalsete protsesside kohta? Või kuidas ta saab hoiatada mingite kataklüsmide eest? Me teame seda kõik, ja tõelisi asjatundjaid, kes teavad neist protsessidest ja oskavad neid analüüsida, on piisavalt. Nii et kunstnik võiks teha seda, mida ta oskab, kui oskab. Võib teha näiteks pildi, mis ei tähenda mitte midagi. Nii nagu mina teen.

Kui palju sul jääb filmireisidel aega näitustel käia?

Üldiselt väga vähe. Moodsa kunsti muuseumides käin siiski meelsamini kui klassikat vaatamas. Lihtsalt, et näha, kuhu asjad liiguvad. Kuigi ka see huvi on viimastel aastatel vähenenud, sest enamik tänapäeva asju kipuvad olema natuke igavad.

Oled öelnud, et karikatuur sai sinu jaoks mingil ajal valmis, ja ka animatsioonis pole midagi avastada. Kuidas on joonistamise ja graafikaga?

Kui rääkida sügavtrükitist, siis pärast 1995. aastat ei ole ma söövitanud ühtki plaati. Ka see võis olla periood, kuhu ma tagasi ei pöördunud. See on niisugune ala, mis on huvitav just protsessina: katsuda käega värvi ja plaati. Võib-olla lähen tagasi karborundumi juurde, mida ma sain natuke proovida, kui 1990. aastal üks hispaanlane õpetas seda tehnikat Soome Kunstiakadeemias ja soomlased õpetasid omakorda mulle. See on väga suurte võimaluste vahel, sellega võib-olla tegeleksin.

Kindlasti ei tüdine ära joonistamisest, see küll valmis ei saa. See on niivõrd ürgne inimtegevus. Kusjuures viimase aja trendid on selles suunas, et üha vähem inimesi oskab joonistada. Ka need, kes nimetavad ennast

graafikuteks, tegelevad põhiliselt fotograafiaga. Selle kõrval mõjub iga kritseldus värskendavalt.

Karikatuuri valmisaamise kohta – võib-olla see oli suure üldistusena öeldud. Selle alaga võib lõputult edasi teha, aga tunne oli küll, et asi hakkas ühe koha peal ringi käima.

Animafilmiiga on umbes sama. Aga see ei välista, et sulle tuleb su viimase filmi idee. Sa konstrueerid mingisuguse monstrumi ja tahad näha, kas ta ikka seisab püsti. Seda aga ei saa näha enne, kui film on valmis, ja nii ma teengi praegu oma järjekordset filmi.

Kui suur on sõjajoonistuse puhul eeltöö? Kas tekib midagi ka juhuslikult, et vaatad, mis välja tuleb?

Mõni üksik pilt on tehtud nii, et sellest on enne ka joonistus. Või siis on teatud teemad, mida ma olen teinud korduvalt ning millest on nii joonistatud kui ka hiljem sõega tehtud variatsioone. Kõik need pildid, mida ma ise rohkem hindan, on aga tehtud ilma mingi eeltööta.

Väga tihti on nii, et mul on mingi mõte, või on olnud joonistus, ja ma hakkan tegema seda sõega. Aga süsi on teatavasti niisugune asi, mida peab fikseerima, et ta paberi küljest ära ei tule. Enne seda võib teda maha nühhkida.

Kui ma nüüd vaatan seda esmast pilti ja tunnen, et seal ei ole seda vabadust, mida tahaks, ja ma pühin selle pildi sealt maha, siis see ei ole enam valge paber. Midagi on seal peal: seal on räma, mingid jooned ...

Ma joonistan sõega natuke teistmoodi kui üldiselt kombeks. Enamasti on sõjajoonistus kunstnikel kas visandimaterjal või siis joonistatakse õppetöös sõega natuurist, seal on mahlakad, laiad, sügavad tõmbed, siis on midagi laiaili aetud jne. Mina üritan hoida pildi laiailihõõrutud masside sees ka täiesti teravaid graafilisi jooni. See tähendab, et ma vahepeal fikseerin oma pilte võib-olla kümneid kordi. Ma teen kihtidena.

Ühe pildi ma võin teha paari tunniga peaaegu valmis. Ja siis ta on mul seinal või kus tema on, ja siis ma teda vaatan. Ja teen kuskile kaaks joont, siis vaatan ja saan aru, et peab teise nurka tegema ühe joone, et oleks tasakaal, ja sihuke töö võib kesta nädalaid.

Aga millest sa ikkagi aru saad, et pilt on valmis? Mis teeb näiteks joonistatud naise heaks?

No see ongi see tunne, kuidas sa mingeid asju teed. Kuidas sa joonistad silmad. Mis nurga all. See on tunde küsimus, et sa just nii teed. Ja need pildid, millega sa rahul oled, seal sa vaatad just seda, et kuidas see küll nii paika läks! Kui pida-

da silmas anatoomiat või mingeid mis-siulu ideaale, siis neist see võib olla väga kaugel, aga seal on olemas mingi – kui ma ütlen, et sisemine tasakaal, siis see ei tähenda midagi, sest mis asi on sisemine tasakaal? – see on lihtsalt hea! See joon on hea, see vorm on hea, ja see, kuidas nad seotud on.

Ega sa mõnikord kogemata naiseilu ideaali pole kujutanud? Aga miks ma peaksin?

Kunstnikud ju ikka sinnapoole püüavad.

Aga miks mina peaksin? Oli juttu, et ma üritan tekitada mingi pinget pildi sees, ja pinget pildi ja vaataja vahel. Kui ma joonistan sinna mingi ideaalse tibukese, siis mis pinget seal ikka tekib? Sest millest koosneb erootika? Enamasti on mul pildid peal nii mees kui naine. Nad on mingis tegevuses, mingis kokkupuutes, mingis suhtes. See, et joonistus on moonutatud ega ole anatoomiliselt õige – see on omaette mäng: teha anatoomiliselt täiesti vale inimene, kes

on siiski täiesti õige. Mõnes mõttes. Nii et vaatad, et eriti hästi on joonistatud! Kuigi, kui sihuke inimene vastu tuleks, oleks ta täielik vördjas.

Dünamo. 1992. Grafit, akrüül

Kas on olnud ka nii, et hakkad tegema hoopis midagi muud, ütleme, koera ja kombaini, aga mõne aja pärast märkad, et ikka teed meest ja naist? Ei, no üldiselt ma hakkain tegema ikka meest ja naist. On juhtunud, et on välja tulnud "koer ja kombain".

Oled sa unes näinud tohutu geniaalset teost, mida ärgates ei ole olnud võimalik teostada?

Olen näinud sellist und. Toomas Kall näitas mulle kuut oma karikatuuri, mis olid kõik äärmiselt naljakad. Ärgates ma sain aru, et Kallil ei ole mingit pistmist minu unenäos nähtud karikatuuridega, et need on minu karikatuurid ja nad on vaja ainult üles joonistada. Seal järgnev taju oli see, et ma ei mäleta neist mitte ühtegi.

Küsinud TOOMAS KALL

Priit Pärna näitus on Kumu kunstimuuseumi IV korruse A-tiiva nurgasaalis avatud 21. oktoobriini.

Mets. 2005. Akrüül, lõuend
Autoportree. 2006. Akrüül, lõuend

FOTO STANISLAV STEPASKO

Iga sissepääs on VÄLJAPÄÄS

Kui korraks kõrvale jätta konkreetsed teosed, on tänase Toomiku üks põhilisi erinevusi varasemast selles, et ühtäkki on tema töödes potentsiaali vallandada tõeline logorröa – erinevate tõlgenduste risttuli.

Ma juba kujutan ette tädi Maalit õhkamas, et kuhu küll kõik ilu jäi, konservatiivset kunstikriitikut meenutamas nostalgiapuhangus 1990ndate Toomiku suurt lihtsat üldistusjõulist kujundit ning meid nii kenasti karmist argitegelikkusest irrutatavat naturaalset loomelaadi ja mõnd radikaalsemat kriitikut omakorda ilkumas neoekspressionismi tagasituleku üle Toomiku praegustes maalides. Sama hästi võiks kujutleda teoloogiatuudengit pusimas “Jeesus Kristuse hommikuse väljaõppimise” tagamaade kallal ja sõjaväekaplanit häälevärinal kutsumas meid tagasi pühade pereväärtuste ja odavast kullast-karrast lohutust pakkuva usu juurde, filmisemiootikut analüüsimas dokumentaalsuse ja lavastuslikkuse põimeid “Tele-

foniloo”, “Jaanika” ja “Armulaua” näitel, kulturoloogi osutamas religiooselt fundamentalismilt ja sektantlusest laenatud käitumismudelitele tänapäeva poliitikas, psühhoanalüütikut mõtisklemas “Maiust” pihitoolis ja kooliõpilasi kihistamas selle vananimeste asja üle, mida seekord “Armulauas” tööpoolest toimetavad keskealsed, keda kõigele lisaks näidatakse nahistamas seksuaalsuse kujutamise harjumuspäraselt glamuursest horisondist valgusaastate kaugu-

sel ... Tänane Toomik on taas piisavalt julm, et tahaks korrapealt unustada kogu selle lõputu jada atikleid, kus eri sõnastuses korratakse oma võimetust sõnastada tema kunsti tuuma ning pritsida ohtralt verbaalset nipilispitsi, mis meie olemise Toomiku uute tööde vahel kuidagi kodusemaks teeks. Toomiku lühühendused teispoolsusega, või kui soovite, irratsionaalsega, on aga taas sedavõrd äkilised, et sõnadega teda ei püüa, ära ei seleta, lõplikult paika ei pane. Pigem

Kõik kohaliku eetilise mõtte poed peaksid olema võimelised välja panema sildi: siin räägitakse kehakeelt.

Teré Vaden & Mika Hannula

võivad sõnad mingi piirini töödega kaasas käia, kust edasi Toomiku vaieldamatult veenvad kujundid ise juhtimise üle võtavad. Kuid sõnad võivad meid siiski aidata hakkama saada kultuuriga, kust Toomiku kunst välja kasvab – meie enestega niisiis.

Üks küsimus, mis pea igaühel seda näitust külastades keelele kerkib, on Toomiku suhe religiooni. Kunstnik on kõike muud kui tõsiusklik kristlane – ise peab ta end ateistiks, kelle elus on olnud perioode, kus ta tõsisemalt tegeleb müstiliste tunnetuspraktikatega. Institutsionaalsesse kristlusesse suhtub ta ilmselgete reservatsioonidega kui dogmaatilisse maailmavaatesse, maailma ühese kirjeldamise skeemi, millesse on ohtlikult kerge kinni jääda. Religioosset viited on siin tema sõnusti vahendiks saavutamaks mingit üleüldist ühishäälestust kultuurikontekstiga, kust me pärit oleme, et selle baasilt sundida inimesi vaatama tegelikult nihke alt. Pigem katsub ta end ja oma vaatajaid religioossetest kinniskujunditest huumori ja groteski abil lahti raputada (“Hare Christmas”, “Poeg ja isa” ja “Telefonilugu”), riskides sattuda juba liiga valuhella pateetikasse (“Armulaud”). Kunstniku ja inimesena on teda mõjutanud kõige tugevamini budism, eelkõige zen'i paradoksaalloomad ja ilme umbusk sõnade ja seletuste suhtes. Kuid religioosse ja ühiskondliku suhteid vaagivatesse arutuskäikudesse ta meid selle näitusega paratamatult ahvatleb – ja huvitavaimad neist, mida ma näitusekülastajatega kokku puutudes kuulnud olen, tahaks siin ka välja tuua. Kunstnik Raoul Kurvitzaga tuli juttu sellest, kas on mingit religioosset käsitlust, mis võimaldaks sillata Toomiku zen'i-mõjusid ja ortodokse kristluse suhtes blasfeemilise mõjuvaid teoseid, seda näitusekomplekti, mis on kummalisel kombel sünkroonis kultuuritekstidega, mis on sündinud tõsimeelse kato-

likliku kasvatusena ja kasvava ühiskondliku surutise maharaputamise meeleheitlikes katsetes (Georges Bataille ja Viini aktsionistid). Kurvitz juhatab mind D. T. Suzuki raamatu juurde “Mysticism: Christian and Buddhist”, kus Meister Eckharti tekstide põhjal kõrvutatakse kristlikku müstikat budismiga. Olulisim, mis ehk Toomikut nende kristluse marginaalisse kuuluvate tekstidega seob, on loobumine selgest head ja kurja, musta ja valget, rõvedat ja püha lahutavast dualismist. Siin võikski piiruda osutusega, et ka kristluse traditsioon on Toomiku “tekstidele” tugipunkt olemas. Režissöör ja ajakirjanik Andrei Tamsirjev sattus Toomiku “San Antonio jutlustajad” vaadates teemale, kuidas kogu Eesti poliitika on sektantluse kultuurimudelitele rajatud. Reformikate ühtekuuluvustunne põhinevat tema tõlgenduses pragmaatilistel hernhuutlastel, kes ainult jõukaid arvasid enese hulka kuulumise vääriliseks, ning keskarite kogukonnatunne skopetside mudelil, kelle ühismeelse aluseks olid semulikul ühisüritused, kus kaelakuti koos lauldes inimeste individuaalses ühisesse tiigilisse sulandub. Ma ei ole kindel, kas ma sellest kõigest öieti aru saingi, kuid Toomikuga seob seda mõttekäiku tõsiasia, et kunstnik tööpoolest tegeleb osaluse, kogukonnatunde ja institutsionaliseeritud lunastuslubaduste algmehhanismidega, ja mitte niivõrd religioonis kui sootsiumis. Üheks selliseks ehituskiviks on Toomiku jaoks ema ja lapse ning isa ja lapse kokkuuluvustunne ja küsimus elu jätkamisega seotud vastutusest üldiselt. Nii näiteks kõneleb videoportrees “Maiu” keskealine naine oma ammusest hirmust, et ta vanemad tahtsid ta lapsena kellelegi teisele ära anda, ning traagilisest juhtumist seoses tema enese lapse surmaga. “Niipalju siis emadusest. Ma ei ole võimeline kritiseerima teisi emasid, kui ma ei suutnud ise oma

last mätta,” nendib naine selle valulise, kuid pihhi psüühilist leevendust kandva video lõpurepliiis. Samadele kahvidele vajutavad teisest suunast ning teiste vahenditega maalid “Poeg ja isa” ning “Kati lastega”.

Ühe võimaliku näituse omaruumi sisenemise kanalina, mis viiks meid kaugemale suurtest sõnadest ja osutaks tähenduslinkide võrgustikule tööde sees ja vahel, pakusin maali “Mets”. See koos “Jutlustajaga” oli klotsideks, mis olid Toomiku tööriistakastis valmis juba enne selle näituse uute tööde kallale

riaalile Teises maailmasõjas hukkunute mälestuseks istutatud metsatukk, annab nii maalile kui ka filmile veel ühe latentse, kuid tugeva emotsionaalse laenguga tähenduskihistuse, mis kunstniku tahtest sõltumata on alates töötegemise ajast võimendunud. Maalil tagaplaanil väiksena kujutatud mehikese on justkui mõnes varasemas Toomiku aktsioonis haudu lahti kaevamas ja rituaalseid puhastustulesid süütamas. Mõne võta täpselt kinni, mida nad seal toimetavad – võib-olla kaevavad kedagi üles, et teda tuhastada – pigem on

Selle, mida müstika öelda ei suutnud (ütlemise hetkel ta minestas), selle ütleb ära erootika: Jumal ei ole midagi, kui ta pole Jumala ületamine igas mõttes; labase olemise, õuduse ja roojasuse mõttes; lõpuks eimiski mõttes.

Georges Bataille

asumist. Õigupoolest on see maal praeguses kompleksis taandatud omamoodi sissejuhatuseks “Armulaua” filmile, seega peaaegu kinoplatatik. Poleks paha seda vastukaaluks pisut tähelepanelikumalt silmitseda. Muide, Eha Komissarov mainis, et see on tema mäletamist mööda Toomiku esimene maal, kus on kujutatud maastikku – see rõhub veelgi kujutatud koha tähenduslikkust. Koht, mida me siin näeme, on sama, kus toimuvad filmi kõige sugestiivsemad kaadrid, mis on tuttavad juba näituse kutsel ja plakatil. Ühesõnaga, keskne koht – mingite ebamääraste universaalsete protsesside toimumiskoht. Et see koht, filmis justkui mingi alateadvuse areaal, kuhu peategelane onerilises seisundis pidevalt naaseb, on konkreetne paik, Maarjamäe memo-

oluline, et see justkui püha koht on ühtlasi ühiskonna jaoks traumaatiliste mälestuste asupaik. Just sellises haava avavas või mõnda traumasse sisenevas võttes on tehtud enamik selle näituse töid. Traumaatilise on teatavasti argiteadvuses inimitadvuses allasurutud kihistusesse ladestunud materjal – see, millest ainuke väljapääs on sellesse taas kord tinglike vahenditega, kas või kunsti abil, uuesti siseneda. Selles seisnebki Toomiku kunsti katartiline efekt.

HANNO SOANS
KUMU KURAATOR

Jaan Toomiku näitus on Kumu Suures saalis avatud 20. maini.

Tulekul Kumu Suures saalis: Roode ja Miró

HANSAPANK TOETAB ESTI KUNSTIMUSEUMI MILJONI KROONIGA

16. veebruaril sõlmisid Eesti Kunstimuseum ja Hansapank Kumu toetuslepingu ühele miljonile kroonile, millega Hansapank toetab sel aastal Kumu kunstimuseumis avatavaid Henn Roode ja Joan Miró isiknäitusi. Hansapank on Eesti Kunstimuseumi tegevust toetanud varemgi, kinkides Kumu kunstimuseumile avamise puhul Estonia kontsertklaveri ning tähistades panga 15. sünnipäeva Kumu, mille raames külastas muuseumi ligi 27 000 inimest.

FOTO TEEET MALSROOS

Eesti Kunstimuseumi peadirektor Marika Valk ja Hansapanga Eesti peadirektor Priit Põldoja

Kumu auditoorium

kunst film muusika tants teater

APRILL – JUUNI

T 3.04	19.00	Kontserdisari KuMu KUMU: "Minu üksikule metsikule hingele". Ursula Chillaud (saksofonid), Jaak Lutsoja (akordion), Anto Õnnis (löökpillid). Kavas P. Rump, I. Urrutia Rasines, C. Gabrieli, P. Laval, L. Naon, A. Yuyama, T. Kõrvits. Piletid 125.-/75.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal.	Soo ja Andres Noormets; 17.00 Art of Trio: Kawasaki-Unt-Melvin (Jaapan-USA-Eesti), 19.00 Aldo Meristo Trio feat. Kaire Vilgats. Piletid 75.-/50.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal. Info www.jazzkaar.ee.
K 4.04	18.00	Kumu dokumentaal: "Loodus Sir David Attenborough' pilgu läbi"	K 2.05 18.00 Kumu dokumentaal: "Loodus Sir David Attenborough' pilgu läbi"
T 10.04	19.00	Esiendus sarjast Tantsukunst Kumus: "Piaf" tantsuteatrit Zick. Koreograaf Dmitri Hartšenko, videokujundus Einar Lints, tantsijad Irina Pähn, Endro Roosimäe. Piletid 120.-/90.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal. Info www.zick.ee, www.stu.ee.	L 5.05 19.00 Storm "Solo 4 Two"
K 11.04	18.00	Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist. Anu Allase loeng "Kujutlusi vabanemisest. Eesti tegevuskunsti sünd 1960. aastatel" ja ajalooline dokumentalistikaprogramm.	P 6.05 16.00 Mängufilm "Volver" (rež. Pedro Almodóvar, Hispaania 2006). Piletid 40.-/60.- Kumu kassas.
N 12.04	19.00	"Piaf"	E 7.05 19.00 "Antigone"
R 13.04	19.00	"Piaf"	T 8.05 19.00 "Antigone"
L 14.04	19.00	"Antigone". Tantsuetendus tekstidega. Libreto, lavastus ja koreograafia Mai-Ester Murdmaa, osades Eve Andre, Rein Oja, Ingrid Iter, Dmitri Hartšenko, Jane Raidma. Piletid 180.-/160.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal.	K 9.05 18.00 Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist. Eva Näripea loeng "Tallinna vanalinn ja Nõukogude Eesti kino" ja ajalooline dokumentalistikaprogramm.
P 15.04	19.00	"Antigone"	N 10.05 19.00 Anne Adamsi sünnipäevakontsert "Peidus pool". Kaastegevad Ivo Linna, Jaan Sööt, Vanemuise balletisolistid, ans. Adamsfamily ja üllatuskülalised. Jälgige reklaami!
T 17.04	17.00	Oberhauseni filmifestivali valikprogramm: "Piirid hägustuvad: meediakunsti teoseid Black Boxi ja White Cube'i pingeväljalt" ja "MuVi Award 2004–2006. 15 eksperimentaalset muusikavideot väljastpoolt MTV ja VIVA mõjusfääri".	R 11.05 16.00 Priit Päma seminar. Peaesineja Edwin Carels Belgjast, kaasatud ka kõik Eesti pämograafid.
K 18.04	18.00	Kumu dokumentaal: "Elu kordustes: Megacities RMX (Life in Loops)" (rež. Timo Novotny, Austria 2006).	L 12.05 14.00 Priit Päma filmiprogramm. Jälgige reklaami!
R 20.04	16.00	Seminar "Tallinnfilmi sürrrealistid"	P 13.05 14.00 Priit Päma filmiprogramm. Jälgige reklaami!
L 21.04	19.00	"Antigone"	K 16.05 18.00 Kumu dokumentaal: "Gary Hill – I Believe It is an Image" (rež. Maria Anna Tappeiner ja Reinhard Wulf, Saksamaa 2001; inglise keeles).
P 22.04	19.00	"Antigone"	N 17.05 19.00 ja 21.00 Kevadjazz 2007: Tommy Emmanuel (Austraalia)
T 24.04	19.00	Jazzkaar 2007: Silvi Vrait & ansambel. Piletid 100.-/175.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal.	K 23.05 18.00 Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist. Mari Laaniste loeng "Kes naerab viimasena? Nõukogude Eesti karikatuuripilt 1970. ja 1980. aastatel" ja ajalooline dokumentalistikaprogramm.
K 25.04	18.00	Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist. Kädi Talvoja loeng "Tõukumised ja kohtumised. Piirav ja kehtestav ruum Nõukogude Eesti kunsti Kumu püsiekspositsiooni näitel" ja ajalooline dokumentalistikaprogramm.	R 25.05 20.00 Kumu ÖÖ
N 26.04	19.00	Kontsert: Marju Marynel Kuut koos Kaire Vilgatsi, Dagmar Oja, Jelena Juzviki, Mare Väljataga, Jakko Maltise, Tõnu Laikre jt-ga. Lavailu eest vastutab Maria Viidalepp. Piletid Piletilevis ja tund enne algust kohapeal. Jälgige reklaami!	T 29.05 19.00 Kontserdisari KuMu Kumus: "Multimeediaetendus". Interpreetid Sirje Mõttus (akordion), Kristi Mühling (kannel), Tarmo Johannes (flööt) ning multimeediakunstnikud Riina Maidre ja Maksim Surin. Kavas M. Tally, J. Cage, T. Kozlova, Y. Takahashi, A. Nordheim. Piletid 125.-/75.- Piletilevis, Piletimaailmas ja tund enne algust kohapeal.
L 28.04		Jazzkaar 2007: 15.00 Taavi Kerikmäe, Mart	K 30.05 18.00 Kumu dokumentaal: "Buren ja Guggenheim" (rež. Stan Neumann, Prantsusmaa 2005)
			K 6.06 18.00 Kumu dokumentaal. Jälgige reklaami!
			K 13.06 18.00 Kumu dokumentaal. Jälgige reklaami!
			N 14.06 19.00 Diplomaatilised noodid – Soome-Rootsi. "Lumest tehtud kleit" (Tua Forsström). Piletid 100.-/150.- Piletilevis ja Piletimaailmas.
			K 20.06 18.00 Kumu dokumentaal. Jälgige reklaami!

Storm tantsib katuse sõitma

5. mail kell 19.00 on Kumu auditooriumis kavas saksa *b-boying*-legendi Storm etenud "Solo 4 two" – tantsu duett solistile ja videoekraanile, suurele linnale (Berliin) ja selle elanikule.

FOTO DIRK KARELL

Stormi (kodanikunimega Niels Robitzky) võib õigusega lugeda Saksa ja kogu Euroopa breiktantsu (*b-boying*) vanaisaks. Ta oli Euroopa breiktantsu taaselustaja 1980ndatel ning on sestpeale tegutsenud aktiivselt nii ala propageerija kui ka tunnustatud esinejana üle maailma. Algul ehk eelkõige alternatiivsema popkultuuri nähtusena eksisteerinud breiktantsust on tänu sellistele tantsijatele nagu Storm saanud tõeline kunstivaldkond, milles kombineeritakse visuaalkultuuri eri nähtusi, muusikat ja kaasaegset tantsu. "Solo 4 two" on Stormi esimene sooloetendus, mis loodud 2001. aastal. Selles on ta viinud täiuseni isenesest lihtsa idee videomeediumi ja tantsija koostööst, luues dialoogi oma soolotantsu ning videoekraanil esineva Stormi *alter ego* vahel. Oluliseks tege-laseks, kui mitte peategelaseks selles soolos on Berliin, Stormi kodulinn, tema igapäevaste tegemiste, valikute ja eneseotsingute teatrilava. Lisaks avalikule etendusele korraldab Storm asjast huvitatutele Tallinnas ka *workshop*'i koostöös Eesti Breiktantsu Liiduga. Jälgige reklaami!

Storm jõuab Kumusse tänu Goethe Instituudile ja Tallinna linnale.

Loe lähemalt www.stormdance.de

Kumu ÖÖ

Reedel, 25. mail kell 20.00

Kumu ÖÖst on saamas iga-aastane kultuurisündmus, mil terve Kumu alumine korrus ja sisehoov on põnevaima nüüdisaegse muusika ja multimeediakunsti päralt. Programm toimub kogu öö jooksul kolmel laval: fuajees, suures näitusesaalis ja auditooriumis. Piletid müügil Piletilevis. Jälgige reklaami!

Eesti Kunstimuseumi uudised eetris Vikerraadios igal kolmapäeval pärast kella 17.00 Eesti Raadio uudiseid.

EESTI KUNSTI TOETUSFOND a/a 10220034379014

agent Eesti Kunstimuseumi ajaleht / nr 10, märts 2007 / Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn / +372 602 6001, muuseum@ekm.ee / Järgmine agent ilmub juunis 2007 / Lehe ilmumist toetavad Eesti Gaas ja Ühispank
Toimetaja Anu Allas. Kolleegium: Tiina Abel, Ivar-Kristjan Hein, Sirje Helme, Krista Ivask, Indrek Mustimets, Hanno Soans, Maria-Kristiina Soomre, Kädi Talvoja

agent ilmub koostöös Eesti Ekspressi Kirjastuse ASiga

© Eesti Kunstimuseum 2006

ISSN 1736-2520

